

У К Р А Ї Н А
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ

“15” березня 2024 р.

Чернівці

№ 211-р

Про затвердження Стратегії реформування системи шкільного харчування у Чернівецькій області на період до 2027 року

Керуючись частиною першою статті 41 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», пунктом 8 частини шостої статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (із змінами), Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022 «Про утворення військових адміністрацій», Указом Президента України від 25 травня 2020 року № 195 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі», Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 року № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану» (із змінами), Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа”» (із змінами), розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 року № 990-р «Про схвалення Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023–2024 роках», з метою забезпечення дотримання вимог за організацією безпечного та якісного харчування, запобігання виникнення харчових отруєнь в закладах освіти Чернівецької області:

1. Затвердити Стратегію реформування системи шкільного харчування у Чернівецькій області на період до 2027 року, що додається.
2. Затвердити Операційний план заходів з реалізації у 2024 році Стратегії реформування системи шкільного харчування у Чернівецькій області на період до 2027 року, що додається.
3. Структурним підрозділам Чернівецької обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районним державним адміністраціям (районним військовим адміністраціям), рекомендувати територіальним органам міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, сільським, селищним, міським радам:

1) забезпечити виконання Стратегії реформування системи шкільного харчування у Чернівецькій області на період до 2027 року та Операційний план заходів з реалізації у 2024 році Стратегії реформування системи шкільного харчування у Чернівецькій області на період до 2027 року;

2) подавати до 20 червня та 20 грудня впродовж 2024–2025 років Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) інформацію про стан виконання цього Плану за формою, що додається.

4. Департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) інформувати Міністерство освіти і науки України та обласну державну адміністрацію (обласну військову адміністрацію) до 30 червня та до 30 грудня протягом 2024 року.

5. Контроль за виконанням цього розпорядження покласти на заступника голови обласної державної адміністрації (заступника начальника обласної військової адміністрації) Юлію Грицьку-Андрієш.

**Голова обласної
державної адміністрації
(начальник обласної
військової адміністрації)**

Руслан ЗАПАРАНЮК

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Розпорядження обласної
державної адміністрації
(обласної військової
адміністрації)**

15.03.2024 № 211-р

СТРАТЕГІЯ

реформування системи шкільного харчування у Чернівецькій області на період до 2027 року

Опис проблем, які обумовили прийняття цієї Стратегії

Стратегія реформування системи шкільного харчування у Чернівецькій області на період до 2027 року (далі – Стратегія) розроблена відповідно до Конституції України, Закону України «Про освіту», Указу Президента України від 25 травня 2020 року № 195 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988, розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 р. № 990-р «Про схвалення Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023–2024 роках».

Необхідність прийняття Стратегії викликана актуальними проблемами створення належних умов організації достатнього, якісного, безпечного, збалансованого харчування у закладах освіти, а також відсутність у більшості дітей звичок здорового харчування.

Основними причинами зазначених проблем, що потребують вирішення протягом 2024–2027 років, є:

недостатність обсягів місцевих бюджетів в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України забезпечувати виконання норм харчування в закладах освіти;

підвищення вартості харчування, що обумовлено процесом інфляції та зниження платоспроможності батьків, через що все менше учнів відвідують шкільні їдальні;

застарілість обладнання та харчоблоків, що не дозволяє використовувати сучасні технології приготування страв і забезпечувати дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) (далі – система НАССР), відповідно є потреба у комплексній модернізації та ремонтних роботах;

нестача кухарів, інших працівників на кухні, а також сестер медичних з дієтичного харчування для організації харчування учнів (вихованців) в закладах освіти;

потреба в додатковому навчанні працівників закладів освіти та підприємств, що надають послуги з організації харчування закладам освіти, на тему організації

харчування (зокрема щодо впровадження нових норм харчування, складення та виконання меню);

відмова дітей від шкільного харчування через сформовані неправильні харчові звички.

Після початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України збільшилась кількість учасників освітнього процесу, які мають право на безоплатне харчування. Подальший розвиток реформи системи шкільного харчування зумовлений, зокрема:

зростанням цін на харчові продукти та зниженням рівня спроможності місцевого самоврядування забезпечувати харчуванням учнів згідно з нормами;

змінами ринку постачальників харчових продуктів та послуг з організації харчування;

недостатністю штатних працівників закладів освіти та потребою в розвитку професійних компетентностей кадрового складу закладів освіти та органів управління освітою;

воєнними загрозами, зокрема соціальної та енергетичній інфраструктурі;

необхідністю зміни харчових уподобань громадян, зокрема дітей, заради зміцнення фізичного та психічного здоров'я.

Стратегія містить бачення, стратегічні та операційні цілі розвитку реформи системи шкільного харчування на період до 2027 року, зокрема за такими ключовими напрямками:

організація якісного та безпечного харчування: закупівлі та фінансування;

відновлення та модернізація харчоблоків: комплексний підхід. Дотримання вимог системи НАССР;

розвиток кадрового потенціалу;

впровадження нових норм харчування, меню, а також формування культури здорового харчування.

Аналіз поточного стану справ, тенденції та обґрунтування щодо необхідності розв'язання виявлених проблем

У процесах повноцінного розвитку і зростання здобувачів освіти важливу роль відіграє належна організація їх правильного та здорового харчування. Переконаливо доведено, що воно не тільки сприяє загальному зміцненню організму школярів, але й постійно впливає на їхню працездатність і успішність. Новації, що мають місце в закладах загальної середньої освіти області на шляху оновлення системи харчування, стосуються складу шкільного меню, рецептур приготування їжі, форм організації надання харчових послуг, рекомендацій до обладнання харчоблоків та роботи з постачальниками, а також сучасних підходів до формування культури здорового харчування учнів, як наскрізної компетенції Нової української школи.

За останніми даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, здоров'я дитини на 15% залежить від організації медичної служби, на 25% – від генетичних особливостей і на 60% – від збалансованого харчування.

Світова статистика сигналізує про невтішний тренд: до кінця 2025 року близько 34% світового населення очікують проблеми з зайвою вагою. В Україні ситуація не краща – ми вже маємо найвищий в Європі рівень передчасних смертей, спричинених неінфекційними захворюваннями, такими як серцево-судинні та діабет. Нездорове харчування – ключовий фактор їхнього виникнення. Здорові харчові звички важливо формувати з дитинства.

Чернівецька область ще з 2020 року працює за меседжем «Дітям Буковини – здорове харчування».

В області функціонують 334 заклади загальної середньої освіти комунальної власності територіальних громад області, 7 ЗЗСО – приватної форми власності, 72 філії, з них 10 філій призупинили функціонування.

Заклади загальної середньої освіти забезпечують здобувачів освіти харчуванням, зокрема самостійно – 265, шляхом аутсорсингу – 86 та кейтерингу – 27 (Чернівецька (22), Берегометська (1), Вижницька (1), Острицька (1) ТГ, приватні (2). Не надають послуги харчування 15 ЗЗСО та 20 філій.

Запроваджено мультипрофільне (75 закладів) та монопрофільне (303 заклади) меню харчування у закладах з використанням рецептур збірника шкільного харчування, що має позитивний висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи з використанням розроблених технологічних карток, зокрема за збірником рецептур Євгена Клопотенка.

Всього забезпечено гарячим харчуванням 61 497 учнів, що становить 57,7%, з них безкоштовним – 18484 учнів, зокрема 2566 внутрішньо переміщених осіб.

У 348 закладах, зокрема філіях опорних закладів, реалізовано модель харчування «Базова кухня» (приготування страв у закладі освіти), у 12 – «Опорна кухня» (передбачає доставку готової гарячої їжі в термоізоляційних боксах для інших закладів освіти).

Загальна вартість харчування на 1 учня становить по області 1-4 класи – 48,27 грн; 5-11 – 56,36 грн; пільгові категорії – 1-4 класи – 47,09 грн; 5-11 класи – 55,02 грн.

Більшість громад не мають можливості з місцевого бюджету безоплатно харчувати учнів 1 – 4 класів через обмежену фінансову спроможність. Водночас, учні початкової школи закладів загальної середньої освіти Магальської громади сплачують 50% вартості харчування, решту 50% оплачується за рахунок місцевого бюджету; учні, які перебувають у скрутному матеріальному становищі (за рішенням спеціально створеної комісії Великокучурівської сільської ради, Тереблечанської сільської ради) сплачують також 50% від вартості харчування.

Відповідно до наказу Департаменту від 26 вересня 2023 року № 259 «Про встановлення розміру вартості харчування учнів (вихованців) закладів освіти, що фінансуються з обласного бюджету» з 01 січня 2024 року встановлена вартість харчування одного дня для вихованців, учнів, студентів закладів освіти, враховуючи середньо обласні ціни та залишки продуктів харчування з розрахунку: заклади інституційного догляду та виховання дітей (крім КЗ «Чернівецька спеціальна школа-інтернат» № 3 та дошкільного підрозділу КЗ «Оршівський дитячий будинок санаторного типу»), професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти – 150,0 грн на одну дитину; обласний комунальний

навчальний заклад «Буковинський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою» – 160,0 грн на одну дитину; КЗ «Чернівецька спеціальна школа-інтернат» № 3 – 110,0 грн на одну дитину.

З метою впровадження реформи шкільного харчування у закладах освіти області впроваджується навчальний курс «Здоров'я дитини – здорове харчування» для учнів 1-4 класів, для учнів 5-6 класів спецкурс – «Основи здорового харчування» та діє проєкт «Школа здоров'я» у рамках програми “Healthy Schools: заради здорових та радісних школярів”, що реалізується Центром “Розвиток КСВ” та Mondelēz International Foundation, з 2020 року розпочато реалізацію довгострокового проєкту «Від благоустрою шкільної їдальні до збереження здоров'я дітей».

Працюємо у напрямі розвитку кадрового потенціалу та підвищення кваліфікації кухарів закладів освіти. Організовано на базі Професійно-технічного училища № 8 м. Чернівці професійне навчання, підвищення кваліфікації, стажування та проведення майстер-класів кухарів закладів загальної середньої освіти з питань дотримання вимог Санітарного регламенту для шкіл, оновлених норм, Порядку організації харчування в закладах освіти у контексті розгорнутої в державі реформи шкільного харчування, дотримання процедур заснованих на принципах НАССР. Пройшли стажування, підвищення кваліфікації за 3 роки 955 кухарів закладів освіти у контексті розгорнутої в державі реформи шкільного харчування, з них у 2022–2023 роках пройшли 103 особи та безкоштовні онлайн-курси на платформі «Prometheus» – 400 осіб.

У планах відкриття ще двох кулінарних хабів, де підвищуватимуть кваліфікацію майстри виробничого навчання, які потім стануть «агентами змін» реформи шкільного харчування – передаватимуть отримані знання кухарям закладів освіти.

Упродовж 2021–2023 років проведено капітальні та поточні ремонти шкільних їдалень з використанням елементів нового освітнього простору, ремонти покрівель, фасадів, залів харчоблоків, встановлено нові вентиляційні системи, замінено водопостачання холодної та гарячої води, електричні, водопровідні та каналізаційні мережі у їдальнях: капітальні ремонтні роботи харчоблоків на суму 22341,88 тис. грн, їдалень – 5945,34 тис. грн; на поточні ремонти приміщень харчоблоків та їдалень на суму 8533,64 грн.

Загалом відремонтовано 180 харчоблоків та придбано холодильне обладнання – 185 одиниць; електроплити, електросковорідки – 179 од.; духові шафи – 92 од.; м'ясорубки – 50 од., овочерізки, протираючі машини – 79 од.; картопличистки – 57 од.; марміти – 91 од. та гідроакумуючі баки – 15, пароконвектомати – 18 од.; мийки, посудомийні машини – 52 од.; вентиляційні системи, електричні котли – 25 од., 14 тістомісильних машин, хліборізки – 14 тощо.

Зокрема, за рахунок використання коштів резерву освітньої субвенції та нерозподілених видатків освітньої субвенції для територій Луганської та Донецької областей, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, у 2020 році за напрямом «Ремонт обладнання та придбання обладнання для їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти» станом на початок 2021 року оновлено обладнання харчоблоків у 62 закладах загальної

середньої освіти 39 громад області та закладах обласного підпорядкування за рахунок Субвенції на суму 10356,2 тис. грн, співфінансування місцевих бюджетів на суму 1496,0 тис. грн.

У рамках реалізації програми «Спроможна школа для кращих результатів» здійснено ремонтні роботи харчоблоків та їдалень у восьми закладах загальної середньої освіти (Сторожинецька гімназія Сторожинецької ТГ, ОЗ Великобудський ліцей Острицької ТГ, ОЗ Вікнянський ЗЗСО Вікнянської ТГ, ОЗ Хотинський ЗЗСО Хотинської ТГ, Молодійський ЗЗСО Чагорської ТГ, ОЗ Ржавинецький ЗЗСО Юрковецької ТГ, Заставнівська ЗОШ Заставнівської ТГ, ОЗ Новодністровський ЗЗСО Новодністровської ТГ) на загальну суму 11455,2 тис. грн.

В області реалізовано спільний з Міжнародним надзвичайним фондом допомоги дітям при Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) проект щодо надання грошової допомоги 61 опорному закладу загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році (постанова Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2022 року № 1386) в розмірі 2 тис. доларів США (закупівля обладнання для шкільних їдалень (придбання холодильників, плит, меблів тощо); здійснення поточного ремонту шкільних їдалень з метою покращення гігієни, зокрема ремонту водопровідних, вентиляційних, електричних мереж та підлоги). Відповідно залучено грошової допомоги ЮНІСЕФ 4 270,0 тис.грн.

Потребують ремонту 148 харчоблоків та 123 їдальні. Забезпеченість технологічним обладнанням: менше 50% – 20 закладів, 50% – 95% – 166, 95% – 100% – 65.

З метою недопущення випадків виникнення вірусних та інфекційних захворювань у дітей та дорослих у трьох закладах освіти Чернівецької територіальної громади встановили станцію доочищення та знезараження питної води для школярів та вчителів: ліцей № 12 «Ювілейний», Чорнівський навчально-виховний комплекс (дошкільний підрозділ) та Чернівецький міський палац дітей та юнацтва. «Станція» передбачає 10-тиетапне швидке очищення великого об'єму води за короткий проміжок часу та підготовку води для потреб харчоблоку. Проект реалізований за підтримки компанії «Формула води» та управління освіти Чернівецької міської ради.

Чернівецька область увійшла до переліку 11 областей щодо реалізації спільного з Всесвітньою продовольчою програмою Організації Об'єднаних Націй проекту щодо надання фінансової підтримки закладам загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році на отримання фінансової підтримки для організації гарячого харчування учнів 1–4 класів за рахунок коштів Всесвітньої продовольчої програми Організації Об'єднаних Націй (постанова КМУ від 01 червня 2023 року № 572).

За результатами проведеного опитування закладів загальної середньої освіти області обрано 30 ЗЗСО області, зокрема: Веренчанської ТГ (2), Глибоцької ТГ (5), Кабудовецької ТГ (1), Кам'янської ТГ (1), Кельменецької ТГ (3), Красноільської ТГ (3), Лівинецької ТГ (1), Петровецької ТГ (1), Путильської ТГ (1), Селятинської ТГ (1), Сокирянської ТГ (1), Сторожинецької ТГ (5), Тарашанської ТГ (1), Хотинської ТГ (3) та Юрковецької ТГ (1).

З метою вивчення динаміки реформування шкільного харчування в ЗЗСО Чернівецької області проведено опитування (грудень 2023 року) щодо стану організації харчування у ЗЗСО Чернівецької області II етап (I етап проведено у січні 2022 року). В опитуванні взяли участь 7018 респондентів (у 2022 році відповідно: 6721 особа). З них: 4017 батьків вихованців закладів, 2061 учень та 940 викладачів (відповідно у 2022 році: 3482; 2302; 937).

Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Якими послугами шкільної їдальні користуєтеся?». Аналіз відповідей батьків дає можливість констатувати факт, що 59,4% дітей тільки обідають (у 2022 році – 59,8%).

Існує незначне розходження у відповідях учнів на відповідне питання порівняно з батьками: обідають – 55,3% (відповідно: 55,0%). 62,5% викладачів обідають у шкільній їдальні (58,8%).

На запитання, чи діти користуються послугами їдальні, респонденти відповіли наступним чином: батьки – 24,0% (25,8%), учні – 30,1% (33,8%), учителі – 22,5% (29,4%). Тільки снідають: батьки – 11,2% (8,1%), учні – 10,4% (7,5%), учителі – 10,6% (7,2%).

Зовсім незначний відсоток опитаних зазначили, що снідають і обідають. Зокрема, 5,4% батьків, 4,2% учнів та 4,6% викладачів. Майже такий самий відсоток зафіксовано у 2022 році.

Серед територіальних громад, вищий відсоток учнів, які відповіли, що не користуються послугами шкільної їдальні, цього року у Красноільській – 74,0%, Кам'янецькій – 62,0%, Вашковецькій – 55,0%, Топорівській – 53,0%, Вікнянській та Волоківській – по 50,0%, Вапківській – 49,0%, Кам'янській – 46,0%, Чернівецькій – 41,0% (у 2022 році: Заставнівській, Вашковецькій, Чудейській, Чернівецькій, Юрковецькій, Селятинській, Сучевенській, Вікнянській, Герцаївській ТГ).

Менший відсоток, які не користуються послугами шкільної їдальні, у 2023 році, наявний у Кадубовецькій, Клішківській, Хотинській, Великокучурівській, Острицькій, Веренчанській, Горішньошеровецькій, Берегометській, Ванчиковецькій, Мамалигівській, Юрковецькій, Вижницькій, Путильській, Недобоївській, Чудейській, Герцаївській (відсоток коливається від 20,0% до 2,0%).

Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Якщо не користуєтеся, то чому?».

Матеріали опитування свідчать, що більшість респондентів зазначили причину, чому не користуються їдальнею, це – інше (не хочу, немає часу, дієта). Зокрема, батьки – 45,1%, учні – 44,1%, викладачі – 73,0% (у 2022 році – 18,1%; 21,0%; 28,5%). Позитивним є те, що значно менший відсоток вказали, що цього року їжа має непривабливий вигляд. Серед батьків – 10,4%, учнів – 13,8%, викладачів – 4,2%. Натомість у 2022 році відсоток був значно вищий (відповідно: 37,4%; 38,0%; 25,0%). Отже, їжа, порівняно з минулим роком, має більш привабливий вигляд.

Несмачною є їжа: батьки – 21,2%; учні – 17,2%; викладачі – 4,7% (відповідно: 28,7%; 21,0%; 9,7%).

Під час моніторингового дослідження також було з'ясовано думку респондентів, наскільки дорога вартість їжі: серед батьків зафіксовано – 23,3%, учнів – 24,9%, викладачів – 18,1% (у 2022 році – 37,4%; 38,0%; 25,0%).

Вищий відсоток респондентів зазначили, що дорога вартість харчування у Кіцманській – 60,0% (38,70 грн), Путильській – 56% (40,00 грн), Неполоковецькій – 56,0% (50,00 грн), Недобоївській – 50,0 % (37,50 грн), Клішковецькій – 50,0% (36,96 грн), Боянській – 50,0% (40,60 грн). Нижчий відсоток опитаних зафіксовано у Веренчанській – 8,0% (30,00 грн), Красноільській та Кам'янецькій ТГ – по 10,0% (45,00 грн та 46,00 грн).

У 2022 році дороговартісне харчування у Селятинській ТГ – 24,00 грн, Неполоковецькій – 35,00 грн, Вашківській – 25,00 грн, Чернівецькій – 43,59 грн. Відсоток респондентів відповідно становить: 60,0%; 50,0%; 47,0%; 43,0%.

Нижчою була вартість харчування, яка коливається від 20,00 грн (Вікнянська – 22,0%) до 13,00 грн (Юрковецька – 4,0%).

Розподіл відповідей на запитання: «Оцініть якість харчування на смак та привабливість».

Відповіді респондентів щодо якості харчування розподілилися наступним чином: 76,0% учнів дали позитивну відповідь, що смачно, і тільки 24,0% – несмачно (у 2022 році – 74,4%; 25,6%). Серед викладачів: 89,5% – смачно, 10,5% – несмачно (відповідно: 82,6%; 17,4%). Якість харчування на привабливість серед учнів: 64,8% – приваблива, 35,2% – неприваблива (у 2022 році – 62,3%; 33,7%); серед викладачів: 82,0% – приваблива, 18,0% – неприваблива (відповідно: 73,6%; 26,4%).

Найвищий відсоток учнів зазначили, що харчування несмачне, у Вашківській – 41,0%, Красноільській – 39,0%, Топорівській та Новодністровській – по 38,0%, Заставнівській, Лівинецькій та Хотинській – по 36,0%, Кельменецькій – 35,0%, Конятинській – 33,0%, Чернівецькій – 30,0%. Натомість тільки по 14,0% респондентів Чагорської та Мамаївської ТГ відповіли, що їда несмачно. Також вихованці Карапцівської, Путильської – по 13,0%, Кадубовецької, Ванчикувецької – по 11,0%, Магальської та Клішковецької – по 10,0%, Мамалигівської – 9,0%, Брусницької – 7,0% підтвердили про несмачну якість харчування.

Варто зазначити, що у 2022 році відсоток учнів, для яких харчування було несмачним, був порівняно вищим, а саме: у Герцаївській та Путильській – по 75,0%, Селятинській та Сучевенській – по 62,0%, Ванчикувецькій ТГ – 55,0%.

Розподіл відповідей на запитання: «Оцініть якість харчування на дотримання температури страв при подачі та обсяг порцій».

Варто зазначити, що переважна більшість всіх категорій опитаних і в 2023 році, і в минулому році зазначили, що їжа гаряча та вистачає обсягу порцій гарячого харчування.

Учні під час проведення моніторингу відповіли на запитання:

скільки страв шкільна їдальня пропонує в обід (одну – 24,3%, 2 страви – 47,0%, 3 і більше – 28,7%); у 2022 році відповідно: 15,3%; 51,8%; 32,9%;

чи включено в денний раціон шкільної їдальні овочі (так – 81,5%; ні – 18,5%); у 2022 році: 81,6%; 18,4%;

чи включено в денний раціон фрукти (так – 57,8%; ні – 42,2%), у 2022 році – 34,4%; 65,6%.

Батьки мали змогу відповісти на такі питання:

чи знайомі з реформою харчування (так – 67,2%; ні – 32,8%); у 2022 році – 64,6%; 35,4%;

чи відвідували ви шкільну їдальню, де харчується ваша дитина (так – 61,3%; ні – 38,7%); у 2022 році – 58,6%; 41,4%;

чи потребує ваша дитина дієтичного меню за станом здоров'я (ні – 92,2%; так потребує і шкільним меню передбачено – 2,7%; так потребує, але шкільним меню не передбачено – 4,6%); у 2022 році – 89,9%; 3,4%; 5,8%;

оцініть якість харчування та смак (відмінно – 18,0%; добре – 42,7%; задовільно – 25,0%; незадовільно – 14,2%); у 2022 році відповідно: 15,2%; 45,1%; 27,7%; 12,0%).

Викладачі під опитування зазначили, що ознайомлювали батьків зі змінами щодо меню у шкільній їдальні – 90,1% (у 2022 році – 79,5%), 88,3% учителів підтвердили, що діти не скаржилися на самопочуття після прийому їжі у шкільній їдальні. І тільки 11,7% зазначили, що скаржилися (у 2022 році відповідно: 80,5%; 19,5%).

Проблемні питання, які постають під час впровадження реформи шкільного харчування:

недостатня укомплектованість технологічним обладнанням, посудом, кухонним інвентарем;

створення нового освітнього простору в їдальні, облаштування новими меблями;

організація харчування дітей з особливими дієтичними потребами, включаючи харчову алергію та непереносимість окремих харчових продуктів або речовин.

відсутні повні набори виробничих цехів та підсобних приміщень ;

у зв'язку з розміщенням харчоблоків у пристосованих приміщеннях, відсутні умови для дотримання правил особистої гігієни персоналом харчоблоків (відсутні внутрішні туалети та душові для персоналу);

недостатнє фінансування для виконання вікових норм харчування дітей;

зношене та застаріле обладнання;

різна вартість харчування учнів.

Отже, під час організації харчування для місцевого самоврядування та керівників закладів освіти основною проблемою залишався матеріально-технічний стан харчоблоків і їдалень у закладах освіти, облаштуванням меблями їдалень, з урахуванням побажань дітей, батьків, працівників закладу освіти і дотриманням норм харчування та рекомендацій МОЗ.

Серед інших проблем пошук і відбір надавачів послуг, а також контроль за якістю харчових продуктів.

Існує потреба в навчанні учасників освітнього процесу правил якісного і здорового харчування. Є потреба як у субвенції на оновлення обладнання та ремонт у харчоблоках, так і фінансовій підтримці з державного бюджету на забезпечення дітей безоплатним харчуванням.

Для успішного реформування системи шкільного харчування необхідне оновлення обладнання і ремонт харчоблоків. Переважно саме через брак фінансування та незадовільну матеріально-технічну базу заклади освіти не можуть впровадити процедури, засновані на принципах системи НАССР, що є обов'язковою умовою безпечності харчування, у повному обсязі.

Найчастіше заклади освіти забезпечують безоплатним харчуванням дітей, постраждалих від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, і дітей інших категорій за рішенням місцевого самоврядування.

Однак не всі заклади освіти, що продовжують функціонувати в очному форматі, можуть забезпечити харчування.

Найчастіше причиною, що унеможливорює організацію харчування при очній формі здобуття освіти, є проблеми з електропостачанням та іншими комунікаціями, з постачанням продуктів харчування, відсутність достатнього фінансування у місцевому бюджеті.

Серед інших причин респонденти зазначили такі:

короткотривале перебування учнів у закладі при змішаній формі здобуття освіти;

навчання в інших приміщеннях, де є укриття;

відсутність харчоблоку/їдальні;

повітряні тривоги;

забезпечення буфетним харчуванням/сухими пайками;

відсутність постачальників;

функціонування їдальні як укриття.

Не всім закладам освіти вистачає кухарів і виробничої потужності навіть для власних потреб.

До найбільших проблем закладів освіти належать такі:

застаріле або недостатнє обладнання, посуду і меблів;

повітряні тривоги та відключення електроенергії;

нестача приміщень і гостра потреба в ремонтних роботах;

недостатнє фінансування, зокрема для виконання норм харчування, а також неможливість організувати харчування в умовах повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України.

Стратегічні цілі, завдання та показники їх досягнення

Стратегічною метою державної політики в межах реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року є забезпечення різноманітного, збалансованого і якісного харчування в закладах освіти, що, зокрема, сприяє соціальному захисту вразливих груп населення, формуванню у громадян навичок, усвідомленому вибору здорового харчування (як прояву піклування про власне здоров'я та психологічний стан у критичних умовах).

Показники досягнення стратегічної мети:

зниження відсотка ожиріння серед дітей віком до 18 років;

рівень задоволеності учнів харчуванням у закладах освіти;
 зміна харчових уподобань дітей шкільного віку;
 збільшення кількості учнів, які харчуються у закладах освіти;
 кількість комплексно модернізованих/відновлених харчоблоків.

Стратегічна мета досягається на основі чотирьох стратегічних цілей.

Стратегічна ціль 1. Достатність фінансового ресурсу у замовників для закупівель харчових продуктів чи послуг з організації харчування та здійснення закупівель просто та ефективно.

Показники досягнення стратегічної цілі:

зменшення розриву у вартості харчування для пільгових категорій осіб на різних територіях територіальних громад;

збільшення частки органів місцевого самоврядування, яким вистачає коштів для виконання норм харчування в закладах освіти;

зменшення кількості неякісних харчових продуктів, зокрема таких, що не відповідають заявленим характеристикам;

зростання відсотка успішних закупівель;

зменшення кількості скарг на закупівлі.

Операційна ціль 1.1. Забезпечення достатнього фінансування для якісних закупівель.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 1.1:

комунікація з представниками місцевого самоврядування щодо особливостей і вимог до забезпечення харчування в закладах освіти;

установлення нижньої межі вартості харчування на одну дитину;

використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію харчоблоків (на умовах співфінансування);

сприяння залученню коштів до місцевих бюджетів у вигляді субвенції з державного бюджету для забезпечення харчування в закладах освіти дітей пільгових категорій;

розгляд питання щодо можливості розширення переліку категорій дітей, що забезпечуються безоплатним харчуванням у закладах освіти;

сприяння залученню додаткових інвестицій, спрямованих на покращення харчування в закладах освіти.

Операційна ціль 1.2. Зрозумілість і доступність процедури закупівель для замовників, а також механізмів впливу на постачальників харчових продуктів/послуг харчування.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 1.2.:

використання примірної тендерної документації та примірних договорів;

здійснення підвищення кваліфікації закупівельників;

забезпечення розвитку електронного каталогу "Prozorro Market".

Очікувані результати щодо Стратегічної цілі 1:

досягнуто порозуміння з представниками місцевого самоврядування щодо особливостей і вимог до забезпечення харчування в закладах освіти;

розвинуто професійні навички осіб, відповідальних за закупівлі послуг з організації шкільного харчування та харчових продуктів.

Стратегічна ціль 2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів системи НАССР.

Показники досягнення стратегічної цілі:

кількість учнів (громадян), що забезпечуються харчуванням у закладах освіти з відновленими/модернізованими харчоблоками;

кількість працівників, відповідальних за організацію харчування дітей та безпечність харчових продуктів (у розрізі посад), які пройшли навчання, зокрема кількість працівників, які підтвердили свої знання щодо системи безпечності харчових продуктів;

кількість випадків харчових отруєнь в закладах освіти (за типом організації харчування).

Операційна ціль 2.1. Завдяки відновленій та модернізованій мережі харчоблоків закладів освіти із застосуванням трьох технологічних моделей забезпечення учнів повноцінним, безпечним та різноманітним харчуванням (та інших груп населення за потреби та можливості).

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 2.1:

визначення потреб закладів освіти, зокрема щодо модернізації харчоблоків, що дасть змогу передбачити пріоритетність проєктів;

встановлення нормативних вимог до проєктування приміщень харчоблоків закладів освіти;

використання посібника для проєктувальників та архітекторів (рекомендації для комплексної модернізації та технологічного переоснащення харчоблоку закладу загальної середньої освіти, в основі яких лежить сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання норм на принципах системи НАССР, та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті);

забезпечення спрямування коштів державного, місцевих бюджетів і коштів, залучених від донорських організацій, на відновлення та розвиток освітньої інфраструктури;

впровадження проєктів з будівництва/відновлення/модернізації харчоблоків у закладах загальної середньої освіти, в основі яких лежить сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання норм на принципах системи НАССР, та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті.

Операційна ціль 2.2. Спроможність закладів освіти впровадити та підтримувати дієву систему НАССР.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 2.2:

визначення цільових груп для комунікації та сприяння проведенню спільної інформаційно-комунікаційної кампанії;

забезпечення системності та регулярності підвищення кваліфікації, оновлення знань.

Очікувані результати щодо Стратегічної цілі 2:

оптимізація ресурсів, необхідних для організації харчування внаслідок комплексної модернізації харчоблоків та впровадження ефективних моделей;
покращення умов безпечності харчування в закладах освіти.

Стратегічна ціль 3. Забезпечення органів місцевого самоврядування і закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організовують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок.

Показники досягнення стратегічної цілі:

кількість випускників за оновленими програмами, з них працевлаштованих у закладах освіти;

кількість кухарів, які підвищили кваліфікацію, на рік;

кількість оновлених навчально-практичних центрів, утворених центрів перекваліфікації кухарів, хабів;

відсоток педагогічних працівників, які підвищили кваліфікацію за оновленими програмами;

відсоток керівників закладів освіти, які пройшли навчання щодо впровадження реформи системи шкільного харчування;

відсоток посадових осіб місцевого самоврядування, до компетенції яких належать питання організації харчування у закладах освіти, які взяли участь в консультаційних заходах щодо організації якісного та безпечного харчування;

кількість розроблених дидактичних матеріалів.

Операційна ціль 3.1. Забезпечення закладів освіти мотивованими та професійними медичними працівниками та працівниками харчоблоків.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 3.1:

перегляд умов оплати праці працівників харчоблоків і сестер медичних у закладах освіти;

підготовка кухарів за новими програмами в закладах професійної (професійно-технічної) освіти;

розвиток навчально-практичних центрів/хабів, що здійснюють підготовку кухарів, а також створення мережі центрів підвищення кваліфікації кухарів на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти;

інформування про переваги співпраці органів місцевого самоврядування із закладами професійної (професійно-технічної) освіти з питань перепідготовки кухарів.

Операційна ціль 3.2. Набуття педагогічними працівниками та керівниками закладів освіти, науково-педагогічними працівниками інститутів післядипломної освіти відповідних компетентностей і сприяння формуванню навичок здорового харчування учнів та їх батьків.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 3.2:

навчання працівників закладів освіти, залучених до підвищення кваліфікації вчителів (здоров'язбережувальна галузь);

оновлення програм підвищення кваліфікації педагогічних працівників (здоров'язбережувальна галузь) закладів освіти;

навчання керівників закладів освіти організації харчування та формування навичок здорового харчування в закладах освіти.

Очікувані результати щодо Стратегічної цілі 3:

набуття посадовими особами місцевого самоврядування, до компетенції яких відносяться питання організації харчування у закладах освіти, і працівниками закладів освіти компетентностей, необхідних для якісної організації харчування в закладах освіти;

набуття працівниками закладів освіти компетентностей, необхідних для формування навичок здорового харчування у здобувачів освіти;

покращення якості харчування в закладах освіти завдяки навчанню та підвищенню кваліфікації кухарів.

Стратегічна ціль 4. Свідоме обрання українцями здорового харчування.

Показники досягнення стратегічної цілі:

рекомендоване примірне чотиритижневе меню, яке враховує всі сезони;

кількість поширених технологічних карток страв для закладів освіти;

кількість освітнього контенту (різного типу);

частка учнів, які погоджуються з тим, що в освітньому процесі формуються навички здорового харчування та збереження здоров'я;

зміна харчових уподобань дітей шкільного віку.

Операційна ціль 4.1. Повноцінне, збалансоване харчування учнів у закладах освіти, яке відповідає затвердженним нормам.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 4.1:

затвердження примірних чотиритижневих сезонних меню для закладів освіти;

розширення переліку страв і технологічних карток (рецептури) для харчування в закладах освіти;

використання рекомендацій і нормативно-правових актів щодо організації харчування в закладах освіти;

забезпечення організації харчування в закладах освіти органами місцевого самоврядування.

Операційна ціль 4.2. Сприяння свідомому вибору здорового харчування через освіту.

Завдання, спрямовані на виконання Операційної цілі 4.2:

підготовка та поширення дидактичних та освітніх матеріалів про принципи здорового харчування та збереження фізичного здоров'я;

підготовка та поширення матеріалів про вплив здорового харчування на покращення психологічного стану;

формування в освітньому середовищі інформаційного поля для розуміння навичок здорового харчування та збереження здоров'я шляхом застосування нових форм передачі знань (навчальні візити, майстер-класи, дегустації тощо).

Очікувані результати щодо Стратегічної цілі 4:

впровадження у закладах освіти нового меню;

підвищення обізнаності населення у принципах здорового харчування;

зміна харчових уподобань населення на користь здорового харчування.

Порядок проведення моніторингу, оцінки результатів реалізації Стратегії та звітування

Реалізація Стратегії передбачається протягом 2024–2027 років та забезпечується в межах компетенції спільними зусиллями заінтересованих центральних органів виконавчої влади, державних установ та організацій, органів місцевого самоврядування та громадянськості.

Стратегія реалізується двома етапами:

перший етап – 2024–2025 рік;

другий етап – 2026–2027 роки.

На кожному етапі передбачається розроблення та виконання операційного плану реалізації Стратегії на відповідний період, що ґрунтується на підставі визначених стратегічних цілей, операційних цілей та завдань і визначає, зокрема, очікувані результати та індикатори виконання заходів.

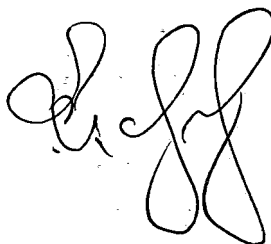
Система моніторингу та оцінки результативності реалізації Стратегії передбачає щорічне звітування про виконання операційного плану та порівняння фактично отриманих значень індикаторів з їх прогностичними значеннями.

Узагальнена оцінка результативності Стратегії проводиться протягом шести місяців після завершення строку її дії.

Фінансове забезпечення

Реалізація Стратегії здійснюватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

**Директор Департаменту освіти і науки
обласної державної адміністрації
(обласної військової адміністрації)**

Оксана САКПІЕР

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Розпорядження обласної
державної адміністрації
(обласної військової
адміністрації)**

15.03.2024 № 211-к

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН ЗАХОДІВ
з реалізації у 2024 році Стратегії реформування системи шкільного харчування у Чернівецькій області
на період до 2027 року

Найменування завдання	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Індикатор виконання	Очікувані результати
1	2	3	4	5	6
Стратегічна ціль 1. Достатність фінансового ресурсу у замовників для закупівель харчових продуктів чи послуг з організації харчування та здійснення закупівель просто та ефективно					
Операційні цілі 1.1; 1.2. Забезпечення достатнього фінансування для якісних закупівель, зрозумілість і доступність процедури закупівель для замовників, а також механізмів впливу на постачальників харчових продуктів/послуг харчування					
1. Комунікація з представниками місцевого самоврядування щодо особливостей і вимог до забезпечення харчування в закладах освіти області	1) проведення моніторингу за станом впровадження реформи харчування в закладах освіти області	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки, Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, Головне управління Держпрод споживслужби в Чернівецькій області, керівники закладів освіти, Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області	підготовлено звітні матеріали	надано наявні актуальні дані про стан організації харчування в закладах освіти області

1	2	3	4	5	6
	2) надання необхідної методичної та консультативної допомоги щодо особливостей і вимог до забезпечення харчування в закладах освіти	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), Головне управління Держпродспожив служби в Чернівецькій області (за згодою), Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області	підготовлено відповідні листи, надано роз'яснення	сформовано розуміння і необхідний рівень знань засновників закладів освіти щодо особливостей і вимог до організації харчування
	3) використання матеріалів вебінарів, статей на відповідну тематику на ресурсі "Інфобокс Prozorro, інформаційних розсилок, опублікованих державною установою "Професійні закупівлі", державним підприємством "ПРОЗОРРО"	упродовж 2024-2025 рр.	Районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, керівники закладів освіти області	Використання інформації на ресурсі "Інфобокс Prozorro"	замовники володіють актуальною інформацією з питань щодо публічних закупівель
2. Моніторинг вартості харчування на одну дитину	1) аналіз показників вартості харчування в закладах освіти	щоквартал у продовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), Головне управління Держпродспожив служби в Чернівецькій області (за згодою), Навчально-методичний центр якості освіти та координації	проведено аналіз, дотримання рекомендацій щодо встановлення нижньої межі вартості харчування на одну дитину	отримано дані для прийняття ефективних управлінських рішень

1	2	3	4	5	6
3. Використання рекомендованої примірної тендерної документації та примірних договорів з урахуванням місцевих особливостей	1) використання методичних рекомендацій щодо особливостей проведення закупівель у сфері організації харчування в закладах освіти	упродовж 2024 року	територіальні громади, керівники закладів освіти	Використання примірної тендерної документації	підвищено рівень конкурентності серед постачальників послуг з організації харчування та зменшено кількість скарг
Стратегічна ціль 2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР)					
Операційна ціль 2.1. Завдяки відновленій та модернізованій мережі харчоблоків закладів освіти із застосуванням двох технологічних моделей забезпечення учнів повноцінним, безпечним та різноманітним харчуванням (та інших груп населення за потреби та можливості)					
1. Визначення потреб закладів освіти, зокрема щодо модернізації харчоблоків, що дасть змогу передбачити пріоритетність проектів	1) визначення попереднього переліку закладів освіти, що потребують відновлення та/або модернізації харчоблоків, в основі яких сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) (далі — система НАССР) та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті	серпень 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, керівники закладів освіти, Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області	визначено перелік закладів освіти	отримано базу даних для формування карти потреб в організації харчування в закладах освіти

1	2	3	4	5	6
2. Забезпечення спрямування коштів державного, місцевих бюджетів і коштів, залучених від донорських організацій, на відновлення та розвиток освітньої інфраструктури області	1) визначення пріоритетних проєктів, спрямованих на розвиток освітньої інфраструктури області, у межах передбачених видатків	Упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, керівники закладів освіти, Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області	спрямовано кошти на реалізацію проєктів, що охоплюють значну кількість здобувачів освіти	поліпшено умови навчання в закладах загальної середньої освіти, 56 тис. здобувачів освіти мають покращені умови харчування
3. Впровадження проєктів з будівництва/відновлення/ модернізації харчоблоків у закладах загальної середньої освіти; в основі яких лежить сучасний технологічний процес, що забезпечує дотримання норм на принципах системи НАССР, та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті	1) урахування рекомендацій для комплексної модернізації та технологічного переоснащення харчоблоків під час розроблення проєктної документації	упродовж 2024-2025 рр.		враховано сучасний технологічний процес у проєктах відновлення харчоблоків у закладах загальної середньої освіти	створено умови для дотримання норм на принципах системи НАССР, покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти
4. Комплексне переоснащення харчоблоків закладів освіти, що обрали технологічну модель «Опорна кухня»	1) забезпечення необхідним технологічним обладнанням (на умовах співфінансування) опорних кухонь	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), територіальні громади	Переведено на модель «Опорна кухня» 12 закладів освіти Придбання термобоксів, пароконвектоматів для харчоблоків опорних кухонь.	Оптимізовано усі процеси приготування та споживання їжі. Створено умови для впровадження нових здорових норм харчування та приготування дітям корисних естетичних страв в асортименті

1	2	3	4	5	6
5. Комплексне переоснащення харчоблоків закладів освіти, що обрали технологічну модель «Опорна кухня»	1)забезпечення необхідним технологічним обладнанням (на умовах співфінансування) опорних кухонь	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), територіальні громади	Переведено на модель «Опорна кухня» 12 закладів освіти Придбання термобоксів, пароконвектоматів для харчоблоків опорних кухонь.	Оптимізовано усі процеси приготування та споживання їжі. Створено умови для впровадження нових здорових норм харчування та приготування дітям корисних естетичних страв в асортименті
Операційна ціль 2.2. Спроможність закладів освіти впровадити та підтримувати дієву систему НАССР					
1. Організація заходів щодо підвищення кваліфікації, оновлення знань та сприяння проведенню спільної інформаційно-комунікаційної кампанії з ефективності системи НАССР	1) Визначення цільової аудиторії для проведення онлайн-курсу з розроблення, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи НАССР	січень 2024-2025 рр.	Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області (за згодою), Департамент освіти і науки, Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області керівники закладів освіти	визначено цільову аудиторію для проведення онлайн-курсу	розроблено програму курсів
2. Забезпечення системності та регулярності підвищення кваліфікації, оновлення знань	1) Використання онлайн-курсів на освітніх платформах із розроблення, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи НАССР	січень-лютий 2024-2025 рр.	Районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, керівники закладів освіти	впроваджено онлайн-курс на освітніх платформах, до прослуховування якого залучено значну кількість осіб	підвищено поінформованість відповідальних за організацію харчування в закладах освіти осіб щодо впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР

1	2	3	4	5	6
3. Забезпечення моніторингів дотримання відповідних вимог	1) Не допускати приймання та введення в обіг харчових продуктів, отриманих з потужностей (виробники, постачальники, транспортні засоби), що не пройшли державної реєстрації або не отримали експлуатаційного дозволу відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки, Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області(за згодою), Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області, керівники закладів освіти	видано доручення облдержадміністрації	впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР
	2) Погодження асортименту страв, буфетної продукції відповідно до затверджених нормативів	упродовж 2024-2025 рр.	Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області, керівники закладів освіти, організатори харчування		покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти
	3) Проведення комісійних обстежень закладів освіти з питань готовності до нового навчального року, зокрема з питань організації харчування дітей	серпень 2024-2025 рр. упродовж 2024- 2025 рр.	Департамент освіти і науки, Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області (за згодою), Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області, керівники закладів освіти	Розпорядження облдержадміністрації	покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти

1	2	3	4	5	6
	4) Здійснення аналізу стану організації харчування в закладах освіти відповідно до вимог Санітарних регламентів та постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» та впровадження системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках (НАССР) на харчоблоках закладів освіти				
	5) На офіційних сайтах подавати інформацію про виробників (постачальників) харчових продуктів, щодо яких встановлені факти порушення вимог законодавства під час обігу харчових продуктів за результатами проведених заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням законодавства у сфері безпечності харчових продуктів та санітарного законодавства	упродовж 2024-2025 рр.	Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області (за згодою)		Покращення якості надання послуг

1	2	3	4	5	6
Стратегічна ціль 3. Забезпечення органів місцевого самоврядування і закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організовують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок					
Операційна ціль 3.1. Забезпечення закладів освіти мотивованими та професійними медичними працівниками та працівниками харчоблоків					
1. Моніторинг умов оплати праці працівників харчоблоків і сестер медичних у закладах освіти	1)аналіз рівня оплати праці працівників їдалень і сестер медичних у закладах освіти	квітень 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, керівники закладів освіти	підготовлено аналітичний звіт	отримано актуальні дані для прийняття управлінських рішень
2. Забезпечення підготовки/підвищення кваліфікації кухарів на базах закладів професійної (професійно-технічної) освіти	1)розроблення проєктів програм з підготовки/підвищення кваліфікації кухарів	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, керівники закладів освіти, інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою), Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області, заклади ПТО	затверджено регіональні та/або місцеві програми, які передбачають заходи з підготовки/підвищення кваліфікації кухарів та інших працівників їдалень закладів освіти	підвищено професійні компетентності працівників їдалень закладів освіти
3. Розвиток навчально-практичних центрів, кулінарних хабів, що здійснюють підготовку кухарів, на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти	1) визначення мережі центрів підвищення кваліфікації кухарів та забезпечення умов для створення та акредитації кваліфікаційних центрів за кваліфікаціями «кухар», «кухар дитячого харчування» на базі професійної (професійно-технічної)	січень-лютий 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації)	оприлюднено на офіційному веб-сайті ДОН (ОВА) перелік закладів професійної (професійно-технічної) освіти, які визначено центрами підвищення кваліфікації	Підвищено якість освітнього процесу та створено умови для підтвердження професійної кваліфікації

1	2	3	4	5	6
	2) Створення Кулінарних хабів на базі закладів професійно-технічної освіти для навчання і підвищення кваліфікації шкільних кухарів	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації) Чернівецька міська рада	Відкриття кулінарних хабів на базі двох професійних закладів освіти: ПТУ № 8 м. Чернівці та Глибоцького професійного ліцею.	Розширено можливості підвищення кваліфікації кухарів шкільних харчоблоків. Покращено якість харчування в закладах освіти завдяки
	3) забезпечення професійного супроводу та підтримки центрів підвищення кваліфікації кухарів	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації)	забезпечено підвищення кваліфікації 600 працівників харчоблоку	підвищення кваліфікації працівників харчоблоків.
4. Інформування про переваги співпраці органів місцевого самоврядування із закладами професійної (професійно-технічної) освіти з питань перепідготовки кухарів	1) висвітлення успішної практики співпраці органів місцевого самоврядування із закладами професійної (професійно-технічної) освіти з питань перепідготовки кухарів	щоквартал у упродовж 2024- 2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області	опубліковано на офіційному веб-сайті відповідні матеріали	Підвищення кваліфікаційних знань

1	2	3	4	5	6
Операційна ціль 3.2. Набуття педагогічними працівниками та керівниками закладів освіти, науково-педагогічними працівниками інститутів післядипломної освіти відповідних компетентностей і сприяння формуванню навичок здорового харчування учнів та їх батьків					
1. Формування в освітньому середовищі інформаційного поля для розуміння навичок здорового харчування та збереження здоров'я шляхом застосування нових форм передачі знань (навчальні візити, майстер-класи, дегустації тощо)	1) розроблення та здійснення інтерактивних заходів щодо формування здорових харчових звичок для дітей шкільного віку	упродовж 2024 року	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області, районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, керівники закладів освіти	проведено відповідні заходи	забезпечено оволодіння компетентностями, необхідними для якісного підвищення кваліфікації педагогічних працівників
	2) запровадження щорічної відзнаки кращих практик впровадження реформи на територіях територіальних громад та в закладах освіти, проведення регіонального конкурсу «Супер-їдальня/харчоблок»	щороку	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області, районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади	Проведено конкурс	визначено кращі практики впровадження реформи
	3) Організація та проведення гігієнічного навчання персоналу з питань безпечного поводження з харчовими продуктами та запобігання інфекційних захворювань і харчових отруєнь операторами ринку, які здійснюють обіг харчових продуктів у сфері шкільного харчування, відповідно до статей 40, 48 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»	упродовж 2024-2025 рр.	Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області	проведено навчання з 1000 осіб	підвищення рівня знань з питань безпечного поводження з харчовими продуктами та запобігання інфекційних захворювань і харчових отруєнь операторами ринку, які здійснюють обіг харчових продуктів у сфері шкільного харчування

1	2	3	4	5	6
2. Навчання керівників закладів освіти організації харчування та формування навичок здорового харчування в закладах освіти	1) надання закладам професійної (професійно-технічної) освіти рекомендацій щодо розроблення та впровадження програми підвищення кваліфікації керівників закладів освіти щодо якісної організації харчування в закладах освіти відповідно до вимог законодавства	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області, Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області (за згодою), ПППО ЧО післядипломної педагогічної освіти (за згодою), інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	проведено навчання 341 керівника закладів освіти	підвищено рівень управлінської спроможності керівників закладів освіти з питань організації харчування
Стратегічна ціль 4. Свідоме обрання українцями здорового харчування					
Операційна ціль 4.1. Повноцінне, збалансоване харчування учнів у закладах освіти, яке відповідає затвердженим нормам					
1. Погодження примірних чотиритижневих сезонних меню для закладів освіти	1) розроблення примірного чотиритижневого сезонного меню	серпень, грудень 2024-2025 рр.	Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області	проекти меню	створено передумови для зменшення навантаження на сестер медичних з дієтичного харчування у закладах освіти, що самостійно організовують харчування

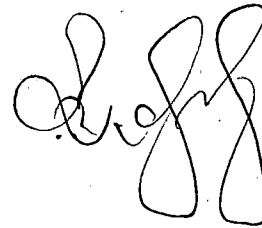
1	2	3	4	5	6
2. Розширення переліку страв і технологічних карток (рецептури) для харчування в закладах освіти області	1)розширення перелік технологічних карток	серпень, грудень 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки, Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації)	Використання рекомендованих технологічних карток	урізноманітнен о харчування в закладах освіти, що відповідає нормам
Забезпечення організації харчування в закладах освіти органами місцевого самоврядування	1)забезпечення організації харчування в закладах освіти відповідно до вимог законодавства	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області, районні державні адміністрації, територіальні громади, керівники закладів освіти	організовано харчування в закладах освіти відповідно до вимог законодавства	забезпечено комфортне та безпечне освітнє середовище, зокрема забезпечено державні гарантії щодо безоплатного харчування категорій осіб, визначених законодавством
Операційна ціль 4.2. Сприяння свідомому вибору здорового харчування через освіту					
1. Популяризація знань формування принципів Здорового харчування та збереження фізичного здоров'я	1) поширення серед вчителів 1-4 класів та вихователів старших груп закладів дошкільної освіти освітнього курсу з основ здорового харчування	упродовж 2024-2025 рр.	Департамент освіти і науки, Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області, керівники закладів освіти	проведено навчання з основ здорового харчування 600 вчителями 1-4 класів та вихователів старших груп закладів дошкільної освіти	забезпечено готовність педагогічних працівників до надання якісних освітніх послуг у процесі забезпечення здоров'я-збережувального компоненту навчання

1	2	3	4	5	6
	2)поширення і застосування інтерактивних матеріалів для роботи з учнями підліткового віку (вікторини, конкурси, квести, зокрема на тему зменшення споживання солі і цукру)	грудень 2024 року	Департамент освіти і науки обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), інститути громадянського суспільства (за згодою) міжнародні організації (за згодою)	Поширено пакет інтерактивних матеріалів та розміщено на вебпорталі "ЗНАЙМО"	сформовано навички критичного мислення для протидії маркетинговим маніпуляціям з просування нездорової їжі, вміння робити вибір на користь здорової їжі
2.Використання та поширення матеріалів про вплив здорового харчування на покращення психологічного стану	1)створення та розповсюдження мультимедійних матеріалів про вплив здорового харчування	упродовж 2024- 2025 рр.	Департамент освіти і науки, Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області, керівники закладів освіти, Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області	проведено відповідні заходи	сформовано компетентності, необхідні для здорового життя у нових формах передачі знань
3.Формування в освітньому середовищі інформаційного поля для розуміння навичок здорового харчування та збереження здоров'я шляхом застосування нових форм передачі знань (навчальні візити, майстер-класи, дегустації тощо)	1) розроблення та здійснення інтерактивних заходів щодо формування здорових харчових звичок для дітей шкільного віку	упродовж 2024 року	Департамент освіти і науки, Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації (обласної військової адміністрації), районні державні адміністрації (районні військові адміністрації), територіальні громади, Головне управління Держпродспоживслужби в Чернівецькій області, керівники закладів освіти, Навчально-методичний центр якості освіти та координації господарської діяльності навчальних закладів області	проведено відповідні заходи	Формування навичок здорового харчування та збереження здоров'я

Продовження таблиці

1	2	3	4	5	6
	2) використання матеріалів вебпорталу "ЗНАЙМО" з метою популяризації здорового харчування серед населення	упродовж 2024 року		здійснено популяризацію здорового харчування серед населення через доступ до вебпорталу "ЗНАЙМО"	Формування навичок здорового харчування та збереження здоров'я

Директор Департаменту освіти і
науки обласної державної адміністрації
(обласної військової адміністрації)

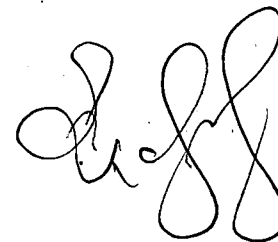
Оксана САКРІЄР

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядження обласної
державної адміністрації
(обласної військової
адміністрації)
15.03.2024 № 211-р

ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ЗАХОДІВ
з реалізації у 2024 році Стратегії реформування системи шкільного харчування у Чернівецькій області на період до 2027 року
станом на _____

№ з/п	Найменування завдання	Найменування заходу	Інформація про виконання завдання	Причина невиконання завдання
1	2	3	4	5

Директор Департаменту освіти і науки
обласної державної адміністрації
(обласної військової адміністрації)

Оксана САКРІСР